

PROTOKOLL

2023-10-13

BEREDNINGS- OCH FLÖDESGRUPPEN FÖR
HÖJE Å VATTENRÅD

Berednings- och flödesgruppen för Höje å vattenråd kallas till möte

Tid & datum: kl 9.00-12.00, fredagen den 13 oktober 2023

Plats: Bruksgatan 22 Lund, Sockerbetan plan 5

Bilagor:

- 4.1: Åtgärdslista inklusive aktuella åtgärder
- 5.2a: Underhållsplan dikningsföretag
- 5.2b: PM Underhållsplan dikningsföretag
- 5.3: Utvärdering utloppslösningar
- 5.4: Sedimenttransport Höje å
- 7.2a: Förslag nytt recipientkontrollprogram 2025–2027
- 7.2b: Ändringar recipientkontrollprogram 2025–2027
- 7.3: Reduktionsfiske i Häckebergasjön 2023
- 8.1: Uppdrag till konsult och kansli

Närvarande:

Jenny Ahlqvist	Svedala kommun
Helena Björn	Lomma kommun
Elin Fager	Staffanstorps kommun
Susanne Johansson	VA SYD
Therese Parodi	Kävlingeån vattenråd
Isak Nyborg	Vattenrådets kansli
Rebecka Nilsson	Ekologigruppen
Cecilia Holmström	Ekologigruppen

Ärenden:

1. Val av justeringsperson

Protokoll från föregående möte 2023-08-29

Gamla protokollet lyfts upp igen nästa möte då den ej var godkänd.

Dagordningen

Punkt 5.4 om sedimenttransport tas upp i start av mötet.

Information om Offgrid pumplösningar tas upp under åtgärdsprogram.

BG/FG beslutar

- att välja Susanne Johansson till justeringsperson
- att bordlägga protokollet till nästa möte
- att godkänna dagordningen med föreslagen justering

2. **Genomgång av viktiga ärenden på föregående styrelsemöte/AU**
Styrelsen ställde sig positivt till att medverka i pilotprojekt KMV men ändrade beslut med att invänta svar att delta innan budgeten har framförts.

3. **Anmälningar**

Åtgärdsprogram

2023-08-16 Förfrågningsunderlag Offgrid pumplösning för ökad näringsretention
2023-08-22 Föreläggande om komplettering – Bubbelbarriär
2023-09-04 Tillägsbeställning av konsulttimmar - Utvärdering utloppskonstruktioner
2023-09-05 Komplettering anmälan vattenverksamhet – Bubbelbarriär
2023-09-12 Beställning av konsultuppdrag – Offgrid pumplösning för ökad näringsreduktion
2023-09-14 Offert uppföljningsfiske Häckeberga 2024–2025
2023-09-14 Rapport Reduktionsfiske i Häckebergasjön 2023
2023-09-19 Beslut om ändring av LONA uppsökande och uppföljande verksamhet Höje å
2023-09-20 Beställning av uppföljningsfiske Häckeberga 2024 – 2025
2023-09-20 Tillståndsansökan tvåstegsdike Bjällerup Höje å
2023-09-25 Rapport utvärdering utloppskonstruktioner Höje å
2023-09-27 Tillägsbeställning av konsulttimmar – Sedimenttransport Höje å

Recipientkontroll

2023-09-13 Månadsrapport recipientkontroll

Vattenförvaltning/övrigt

2023-08-31 Yttrande Lomma kommuns dagvatten- och skyfallsplan

Arbetsutskott

2023-09-05 Protokoll från AU

BG/FG beslutar

- att lägga anmälningarna till handlingarna

4. Flödesgruppen

4.1 **Flödesgruppens åtgärdslista** **Bilaga 4.1**

Informationen togs upp på 5.1 i stället.

BG/FG beslutar

- att vid dagens möte slå samman punkt 4.1 och 5.1
- att lägga informationen till handlingarna

4.2 **Bubbelbarriär**

Isak Nyborg informerade om nuvarande status angående bubbelbarriären i Lomma hamn. Svar angående arbetsmiljö har inkommit och upphandlingsdokument är påbörjat. Länsstyrelsen har begärt ytterligare komplettering. Beredningsgruppen föreslår att den ska finnas på plats senast i mars efter fiskvandringen.

BG/FG beslutar

- att lägga informationen till handlingarna

4.3 Laget runt

Helena Björn informerade om att man i Lomma kommun har förorenad mark i Domedejla mosse som avvattnas mot Kävlinge ån. Med nya exploateringen i området finns risk att vattnet kommer ledas mot Höje å.

Susanne Johansson informerade om att VA SYD snart kommer skicka in en ansökan om vattenverksamhet för den s.k. Rinnebäcksdammen då ett dikningsföretag upphävs. Länsstyrelsen har nyligen planterat in fridlysta arter i området vilket försvårar processen.

Jenny Ahlqvist delade med sig av information om Svedala kommuns bildande av en vattengrupp i Svedala Kommun. Vattengruppen är en del i att uppfylla Vattenmyndighetens åtgärd 1 för kommunerna som säger att kommunen ska planera för vatten förvaltningsövergripande. Åtgärd 1 säger även att planeringen ska ha avrinningsområdes perspektiv, och Svedala kommun för därför dialog med Segeåns vattendragsförbund och vattenråd kring hur Vattenrådet kan hjälpa till här.

Diskussion fördes på mötet om hur man bäst ska besvara en uppföljningsblankett, och det föreslogs att detta ämne ska tas upp på nästa möte. VA SYD uttryckte önskan om att inte bli utelämnad i diskussionen, med tanke på att de även tillhör kommunerna. Gruppen var ense om vikten av åtgärd 1, som gäller samordning, men påpekade brister i att Vattenmyndigheten inte kunnat specificera vad som förväntas av kommunen för att åtgärden ska anses uppfylld.

Elin Fager rapporterade att Staffanstorp kommun har påbörjat en utredning om eventuell utdikning i Vesums mosse, som ligger nära en skjutbana och därmed kan innehålla förorenad mark.

BG/FG beslutar

- att avsätta en punkt angående Åtgärd 1 på nästkommande beredningsgruppsmöte.
- att lägga informationen till handlingarna

5. Åtgärdsprogram

5.1 Höje å åtgärdsprogram 2022–2024

Rebecka Nilsson informerade kortfattat om pågående åtgärder.

Gullåkra mosse

Huvudförhandling skedde den 11 oktober i Staffanstorp. Diskussioner om att låta vattenrådet bistå Staffanstorps kommun med en skötselplan hölls. Beslut om detta kommer tas i januari, beroende på villkor från Länsstyrelsen som förväntas efter att dombeslutet kommer den 11 december. Arbetet med anläggningen planeras ske under 2024.

Björnstorp bevattningsvåtmark

Entreprenadarbetet har grävt 75% av dammen, men har drabbats av förseningar till följd av regn. En ÄTA har gjorts för att täta en sandslänt i sydöstra delen av bevattningsdammen.

Tvåstegsdike Höjebromölla/ L Bjällerup

Delsträcka tre, Höjebromölla, har strukits på grund av bristande intresse från den nya markägaren. För de andra två delsträckorna har en ansökan om vattenverksamhet skickats till Mark & Miljödomstolen, och ärendet är nu under behandling.

Utvidgning och bevattning befintlig damm H36

Markägaren vid L:a Bjällerup 7:1 önskar att utvidga sin icke-funktionerande miljödamm, vars avtal löper ut snart, till en bevattningsdamm. Styrelsen ställde sig positiv mot åtgärden och önskar att arbetet fortsätter. Besiktning av dammen förväntas under hösten.

Trädplantering

Kansliet har skrivit ihop ett avtalsförslag som ska användas separat för Lunnarp och Önnerup. Projektet blir dyrt, men tanken är att hamna under direktupphandlingsgränsen på 700 000kr och därmed kunna göra en direktupphandling för båda planteringarna samtidigt.

Uppdatera markersättningsutredning

Styrelsen vad nöjd med förslagen och önskar att fortsätta med förslagen som gjordes. Försöka att bli färdig till våren 2024. Rebecka ska presentera nytt förslag i januari

Årsredovisning av åtgärder

Under mötet diskuterades önskemålet från gruppen att presentera en årsredovisning av genomförda åtgärder på nästkommande möte.

LONA – biologisk mångfald

Cecilia Holmström informerade om det pågående arbetet inom området biologisk mångfald. Arbetet inkluderar tre huvuddelar, bland annat identifiering av fem områden lämpliga för anläggning av mindre vattensamlingar som syftar till att skydda grod- och kräldjur, särskilt större vattensalamander, åkergroda och lövgroda. Dessutom planeras tre åtgärder för att förbättra livsmiljön för fågellivet i befintliga våtmarker, vilket kan innebära åtgärder som att skapa konstgjorda öar och skydda laguner. Det pågår också arbete med att skapa en informationsfolder för att sprida kunskap om våtmarksskötsel och bevarande av biologisk mångfald, med möjlighet att använda Storymaps som ett alternativ.

LONA – Uppsökande verksamhet

Vattenrådet har aktivt genomfört vattendialoger med markägare för att samla intresseanmälningar. Hittills har fyra vattendialoger ägt rum med markägare vid Önnerupsbäcken, och en femte dialog är planerad att äga rum tidigt nästa år.

Modellering av vattennivåer nedströms Lomma Kyrka

Diskussionen rörde markägares intresse för att utreda möjligheten att bredda åfåran nedströms. Utredningen kommer att fokusera på normalflöden i stället för 100-årsflöden, som tidigare modellerades av SWECO. Under diskussionen framkom också att markägare har svårt att förstå processen, och det betonades att kommunikationen behöver förbättras gentemot markägare samt att en beskrivning behöver tas fram för att konstruera en fysisk modell för att tydliggöra processen kring vattenföringen.

LOVA - Offgrid pumplösningar del 1 & 2

Isak gav en uppdatering om LONA-projektet, med fokus på två huvudpunkter. Del 1 av projektet har visat att det teoretiskt är ekonomiskt fördelaktigt att infiltrera och översila recipientvatten i marken för att minska näringsämnen. Projektet ska slutrapporteras till länsstyrelsen senast den 31 oktober. Del 2 av projektet har påbörjats av Ekologigruppen som vann upphandlingen och har börjat projektering av åtgärden.

BG/FG beslutar

- att godkänna fortsatt arbete enligt redovisad planering
- att lägga informationen till handlingarna

5.2

Underhållsplan för dikningsföretag PM

Bilaga 5.2

Rebecka presenterade ett PM som berör användarvänligheten i Länsstyrelsens checklista för underhåll av markavvattningsföretag. Denna checklista hade fungerat som grund för utarbetandet av deras egen underhållsplan för markavvattningsföretaget "Stora och Lilla Bjällerups dikning av år 1933". Under diskussionen framkom flera viktiga synpunkter:

Rebecka ifrågasatte användningen av termen "underhåll" och föreslog att den bör ändras till "åtgärder". Det diskuterades kritik mot planens bristande perspektiv från jordbrukarna nytta och hur den i stället inriktade sig mer på att främja biologisk mångfald. Det påpekades att materialet i underhållsplanen var för tekniskt och omfattande för att vara användbart för markavvattningsföretag i deras praktiska planering. Dessutom noterades det att det tog 200 timmar för erfarna konsulter att ta fram underlagsmaterialet. För att hjälpa markavvattningsföretag att utveckla sina planer föreslogs att vattenrådet kunde bistå i den inledande planeringsfasen.

BG/FG beslutar

- att tillstyrka PM:et med ändring och översända till styrelsen för godkännande
- att lägga informationen till handlingarna

5.3

LOVA - Utvärdering av utloppslösningar

Bilaga 5.3

Isak presenterade en LOVA - slutrapport som granskade utloppskonstruktioner. Rapporten grundades på enkäter som skickades till aktuella våtmarksanläggare inom Skåne. Isak framhöll att konsulterna var överens om att utloppen borde skraddarsys efter de specifika platsförutsättningarna. Ändå noterades att konsulter

ofta föredrog en viss typ av utloppskonstruktion, ibland av ren vana. Diskussionen betonade vikten av att utöka urvalet och välja utloppskonstruktioner som bäst matchade de lokala förutsättningarna. I rapporten rekommenderades specifikt att man övervägde naturlika utlopp tillsammans med reglerbara sekundära utlopp, vilket ansågs ge utmärkta resultat med avseende på estetik, biologisk mångfald, hållbarhet och skötsel. Rapporten ska skickas in till länsstyrelsen senast den 31 oktober.

BG/FG beslutar

- att lägga informationen till handlingarna

5.4

Sedimenttransport Höje å

Bilaga 5.4

Markus Svensson från DHI presenterade under dagens möte en utredning som fokuserar på sedimenttransporten i Höje å. Utredningen har pågått under ett par månader med huvudsyfte att utvärdera tillgängliga data och undersöka om tidigare genomförda studier kan ge tillräcklig information om sedimenttransporten i Höje å. Två alternativ föreslogs av DHI:

- Om informationen **är tillräcklig** kan erosionförebyggande åtgärder föreslås
- Om informationen **inte är tillräcklig** kan ny utredning behövas göras

Markus lyfte fram flera viktiga områden som behandlades under utredningen:

Kartering av erosionssträckor från Ekologigruppen:

Målet med detta var att fastställa behovet av att implementera ett tvåstegsdike. Bedömningen av behovet grundade sig på översvämningsrisk och pågående erosion i området.

Muddringsmassor från Lomma Hamn:

Utredningen inkluderade data från åren 2010–2023. Kurvan som visades, gav stora fluktuationer i mängden muddringsmassor som har grävts bort. Fluktuationerna orsakades av att Lomma kommuns ekonomiska resurser har varierat genom åren för muddring. Denna information tillfördes sent i processen och behöver inkluderas i rapporten. Trots detta kunde ingen tydlig trend urskiljas från den tillgängliga datan.

Mätprogram baserat på recipientkontrollprogrammet:

Turbiditetsmätningar undersöktes för att ge en indikation på storleken av sedimenttransporten. Inga generella korrelationer kunde fastställas. Starkare korrelationer kunde observeras längre nedströms. En diskussion ägde rum angående behovet av ytterligare turbiditetsmätningar. Mätningarna uppströms vid Håckeberga antyder påverkan av biologiska faktorer, som alger, vilket resulterar i högre turbiditet, medan längre nedströms kan erosion vara en bidragande faktor för turbiditeten i vattnet.

I samband med utredningens slutsatser:

Ingen information tyder på att en enskild plats är huvudansvarig för ökad sedimenttransport. Det är utmanande att fastställa vilka delsträckor som drabbas mest av erosion. Komplexa samband mellan flöde, turbiditet och den suspenderad transporten är svåra att klargöra. Markus föreslog att en bottenundersökning av

Höje å skulle kunna ge mer precisa beräkningar av sedimenttransporten, möjligtvis genom användning av ekolod eller undervattensdrönare. Behovet av ett mer långsiktigt mätprogram som övervakar den suspenderad transporten, flödet och turbiditet diskuterades.

Mötets deltagare diskuterade även användningen av sedimentfällor och dess lämpliga placeringar, medan DHI påpekade att de inte hade möjlighet att specificera optimala platser. Förslag om att placera provstationer vid platser som Värpinge och Trolleberg lyftes fram.

Mötets deltagare deltog också i en diskussion om icke väderberoende mätningar för att förbättra datakvaliteten. Det föreslogs att turbiditetsmätare, som kontinuerligt övervakar turbiditet över tid, kan vara en kostnadseffektiv lösning. Möjligheten att engagera en student för ett ex-jobb finns. Slutligen noterades att Teknisk vattenresurslära har ett lager av turbiditetsmätare som kan vara användbara för projektet.

BG/FG beslutar

- att tillstyrka rapporten med tillägg och översända till styrelsen för godkännande
- att lägga informationen till handlingarna

6. Vattenförvaltning

6.1 Preliminära vattenförekomster

Isak informerade om de nya preliminära vattenförekomsterna och hade sammanställt styrelsens synpunkter, som hade skickats till länsstyrelsen. Det mest framträdande var att vattenmyndigheten hade förbisett klassificeringen av tre vattendrag: Dynnbäcken (11 km²), Björnstorpsbäcken (15 km²) och Flädiebäcken (13 km²) som vattenförekomster, trots att de uppfyllde kriterierna med minst 10 km² avrinningsområde. En begäran om motivering för varför dessa inte hade klassificerats skickades även till länsstyrelsen.

De praktiska arbetsuppgifterna och kostnaderna lär bli omfattande, och det uppstod en fråga om huruvida kraven var desamma på EU-nivå. Det fastställdes att det kommer att vara nödvändigt att författa ett officiellt brev inför samrådet år 2026.

BG/FG beslutar

- att lägga informationen till handlingarna

7. Recipientkontroll

7.1 Information från recipientkontrollprogrammet

På grund av tidsbrist bordlades punkten.

BG/FG beslutar

- att bordlägga ärendet till nästa möte

7.2 Förslag på nytt recipientkontrollprogram Bilaga 7.2a & 7.2b

Cecilia Holmström presenterade förslaget till det nya kontrollprogrammet för perioden 2025–2027 och betonade de ändringar som har införts. Två nya punkter har inkluderats, nämligen pkt 18b nedströms Staffanstorp och pkt 21a nedströms Lunds västra dagvattenutsläpp. För att kompensera för dessa tillskott har två punkter, pkt 2 Höje å Nymölla och pkt 6 Höje å nedströms Genarp, tagits bort.

Efter önskemål från VA Syd föreslogs att metaller läggs till vid pkt 24a i Lomma för att få underlag till Stormtacberäkning. Som kompensation föreslogs metaller strykas vid pkt 21 nedströms Lund eftersom det bedömdes tillräckligt med metallprovtagning vid pkt 21a, som ligger nedströms Lunds västra dagvattenutsläpp. Undersökning av PFOS och läkemedel föreslogs inkluderas i pkt 21a.

Under mötet uttryckte Susanne önskan om att VA SYDs avgifter för recipientkontrollen inte ska höjas, särskilt med tanke på att vissa av deras delar inom recipientkontrollprogrammet har minskat. då två avloppsreningsverk lagts ner men justering av avgift inte gjorts efter minskat behov. Det framfördes även missnöje över hur myndigheterna använder data från den nationella datavärden utan att bedöma om användningen är möjlig och rättvisande.

BG/FG beslutar

- att tillstyrka förslaget till kontrollprogrammet med överenskomna ändringar och översända till styrelsen för godkännande
- att lägga informationen till handlingarna

7.3 Reduktionsfiske Häckeberga

Bilaga 7.3

På grund av tidsbrist bordlades punkten.

BG/FG beslutar

- att bordlägga ärendet till nästa möte

8. Administration/övrigt

8.1 Uppdrag till kansli och konsult

Bilaga 8.1

På grund av tidsbrist bordlades punkten.

BG/FG beslutar

- att bordlägga ärendet till nästa möte

8.2 Övrigt

BG/FG beslutar

- att lägga informationen till handlingarna

8.3 Sammanträdestider 2023

Styrelsen		
09:00	2023-11-28	Teams
Arbetsutskottet		
	2023-11-14	Teams
Berednings/flödesgrupp		
08:30 på tisdagar i Lund		
13:00 på måndagar i Lund	2023-10-09	Gnejsen
	2023-12-05	Gnejsen

Beslutade sammanträdestider 2024

Styrelsen		
09:00 på tisdagar	2024-02-13	Staffanstorp
	2024-04-23	Teams
Obs! Onsdag	2024-05-29	Årsstämma, Habo gård
	2024-09-17	Kristallen, Lund
	2024-11-26	Teams
Arbetsutskottet		
09:00 via Teams	2024-01-30	Teams
Obs! kl. 10-12	2024-04-09	Teams
	2024-09-03	Teams
	2024-11-12	Teams
Berednings/flödesgrupp		
08:30 på tisdagar i Lund	2024-01-22	Bruksgatan 22, Sockerbetan
13:00 på måndagar i Lund	2024-03-19	Bruksgatan 22, Sockerbetan
	2024-06-11	Bruksgatan 22, Sockerbetan
	2024-08-26	Bruksgatan 22, Sockerbetan
	2024-10-15	
	2024-12-09	

BG/FG beslutar

- att lägga informationen till handlingarna

8.5 Publicering av protokoll

För att kunna lägga ut protokollet från mötet på hemsidan behöver BG/FG godkänna publiceringen.

BG/FG beslutar

- att godkänna att protokollet publiceras på hemsidan

Justera för HÖJE Å VATTENRÅD

Elin Fager
Ordförande BG

Helena Björn
Ordförande FG

Isak Nyborg
Vikarierande samordnare

Susanne Johansson
VA SYD